

Huvudman

Föreningen för kristen skola i
Upplands-Bro
info@kallskolan.se

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Källskolan 6–9 i Upplands-Bro kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Föreningen för kristen skola i Upplands-Bro att senast den **7 januari 2027** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning av skolans val och saklig undervisning som vilar på vetenskaplig grund. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Föreningen för kristen skola i Upplands-Bro inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Föreningen för kristen skola i Upplands-Bro ska vidta följande åtgärder

Skolans val

1. Se till att undervisningen i skolans val utgår från kursplanen i ett eller flera av de ämnen som enligt skollagen ska finnas i grundskolan och att kriterier för bedömning eller betygskriterier är kopplat till ämnet eller ämnena. Huvudmannen ska skriftligen redovisa hur detta genomförts samt redovisa planeringar, lektionsplaneringar och undervisningsmaterial eller motsvarande (10 kap. 4 § skollagen och 9 kap. 11 § skolförordningen [2011:185]).

Saklig undervisning som vilar på vetenskaplig grund

1. Se till att undervisningen vid Källskolan 6–9 förmedla de mer beständiga kunskaper som utgör den gemensamma referensram alla i samhället behöver. I det ingår att i undervisningen förmedla kunskaper om jordens ålder. Huvudmannen ska skriftligen redovisa hur detta genomförts samt redovisa planeringar, lektionsplaneringar och undervisningsmaterial eller motsvarande (1 kap. 5 § skollagen, Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen

och fritidshemmet [Lgr22] avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag).

2. Se till att undervisningen i skolans val kristen etik utgår från ämnet religionskunskaps kursplan och syfte samt att undervisningen vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och saklighet och allsidighet Huvudmannen ska skriftligen redovisa hur detta genomförts samt redovisa planeringar, lektionsplaneringar och undervisningsmaterial eller motsvarande. (1 kap. 5 § skollagen, Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet [Lgr22] avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser att undervisning ska bedrivas av legitimerade och behöriga lärare samt konfessionella inslag.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2026:4757) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2026 inlett en riktad tillsyn av Källskolan 6–9 i Upplands-Bros kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Källskolan 6–9 följer gällande bestämmelser om att undervisningen bedrivs av legitimerade och behöriga lärare, skolans val, saklig undervisning på vetenskaplig grund och konfessionella inslag.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, och rektorn, tillika huvudmannarepresentant, samt lektionsobservationer mellan den 24 april och 8 maj 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat lärarförteckning, ämnesplaneringar, undervisningsmaterial, skriftlig information om konfessionella inslag och rekryteringsannonser. Skolinspektionen har i augusti 2026 efterfrågat och tagit emot komplettering från huvudmannen. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Skolans val

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av scheman och timplan framgår att samtliga årskurser har lektionspass i "kristen etik". Lärare och rektorn uppger i intervju att utrymmet för skolans val används för lektionspass benämnda kristen etik. Av lärarförteckning och scheman framgår det att det finns tre olika lärare som undervisar eleverna i kristen etik. I intervju med två av dessa lärare uppger lärarna samstämmigt att de inte samplanerar med varandra eller med läraren i ämnet religionskunskap. Det görs vidare inga bedömningar som ligger till underlag för betygssättning av undervisning i ämnet religionskunskap, och de kunskaper som eleverna visar inom kristen etik används inte heller i bedömningen av andra, närliggande ämnen.

Den ena läraren uppger att utgångspunkten för planeringen av undervisningen i kristen etik utgår i från relationer, vänskap och godhet. Innehållet styrs av den etik som finns i Sverige. Målet är att uppmuntra eleverna i etiska principer, vilket enligt lärarna är; att vara ärliga, snälla, tänka på konsekvenser, ta hand om varandra, uppmuntra varandra och visa respekt. Läraren uppger att kristen etik är en fördjupning av kristendom i religion och att det är den kursplanen och läroplanen som ligger till grund för planeringen.

Den andra läraren uppger att hen har ett socialpedagogiskt uppdrag att motverka machokultur och att undervisningen uteslutande följer materialet *Machofabriken*¹. Läraren beskriver att materialet styr innehållet i kristen

¹ Machofabriken vänder sig till ungdomar – oavsett kön – i åldrarna 13–25. Deltagarna får genom filmer, interaktiva övningar och samtal möjligheten att reflektera kring ämnen såsom vänskap och relationer, sexuella trakasserier, samtycke, våld och ungas utsatthet på nätet. (...). Målet är att skapa förutsättningar för unga att leva friare liv och minska förekomsten av våld, kränkningar och trakasserier. Materialet är framtaget för att kunna användas inom skolan och i till exempel öppen ungdomsverksamhet. Källa: www.machofabriken.se

etik och att undervisningen inte följer kursplanen i religionskunskap eller läroplanens övergripande delar. Läraren uppger att hen inte är behörig i religionskunskap.

Rektorn uppger att skolans val inte organiserats av nuvarande rektor utan av tidigare rektor och att kristen etik har funnits på skolan under lång tid. Rektorn beskriver att det varit upp till varje lärare att planera undervisningen, men att rektorn varit tydlig med att kristen etik ska vara en fördjupning inom religionskunskap och etik. Rektorn uppger att lärarna ska utgå från ämnet religionskunskap och läroplanens övergripande delar. Rektorn uppger vidare att rubriker i det centrala innehållet i religionskunskap tangerar flera områden som tas upp i kristen etik. och att materialet *Machofabriken* kopplar väl till värdegrundsarbete.

Skolinspektionen har tagit del av planeringarna för kristen etik och av den framgår att planeringen i årskurs 6 har en detaljerad planering för varje skolvecka medan planeringen för årskurs 7–9 enbart innehåller kortfattade rubriker på delar som ämnas tas upp i undervisningen för respektive årskurs men inga mer utförliga beskrivningar gällande vad ämnet ska innefatta.

Huvudmannen har efter Skolinspektionens besök inkommit med "RUTIN FÖR SKOLANS VAL – KRISTEN ETIK Källskolan. Fastställd av: Huvudman/Rektor. Gäller från: 2026-06-02". Av rutinen framgår det att undervisningen är en fördjupning inom religionskunskap och tar sin utgångspunkt i läroplanens värdegrund samt religionsämnets syfte och centrala innehåll. Vidare framgår att kopplingen till religionskunskap sker genom att undervisningen ska bidra till eleverna förmåga att analysera religioner och livsåskådningar, reflektera över livsfrågor och identitet, resonera kring etik, moral och människovärde, förstå hur religion påverkar människors livsval och samhällen, visa respekt för människors olika övertygelser.

Rättslig reglering

Utöver de ämnen som räknas upp i 10 kap. 4 § skollagen ska det finnas skolans val. Skolans val får omfatta ett lokalt tillval, om Statens skolverk har godkänt en plan för undervisningen (10 kap. 4 § skollagen).

En skola som vill kan, inom ramen för skolans val, erbjuda mer undervisningstid inom exempelvis ämnena religionskunskap, historia eller samhällskunskap som innebär en fördjupning i t.ex. kristendom, islam eller judendom. Ett exempel som omnämns i förarbetena till nya skollagen är att detta kan ske i form av bibel- eller koranstudier. Sådan undervisning måste dock ske på ett sådant sätt att undervisningen fortfarande är icke konfessionell, dvs. är fri från konfessionella inslag (prop. 2009/10:165 s. 226 f och s. 636).

Undervisningen i skolans val ska syfta till att fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen (prop. 2009/10:165, s. 987).

I timplanen anges ett antal timmar som får användas för skolans val. Utrymmet för skolans val ska användas för undervisning i ett eller flera ämnen. Rektorn beslutar om hur utrymmet för skolans val ska användas. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta sådana beslut (9 kap. 9 § skolförordningen).

Undervisning i ett ämne inom skolans val ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna (9 kap. 11 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete i skolans val. Av utredningen framgår att undervisningen i kristen etik utgör skolans val vid Källskolan 6–9. Enligt författningarna ska undervisningen i skolans val, till sitt innehåll och sin inriktning, vara förenlig med kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. Undervisningen ska därmed planeras och genomföras så att den utgör undervisning inom ramen för ett ämne och att elevernas kunskaper kan bedömas utifrån gällande styrdokument.

Skolinspektionens utredning visar att det saknas en gemensam struktur och en samstämmig bild av vad som ligger till grund för planeringen av skolans val. De lärare som undervisar i kristen etik uppger att de inte samplanerar med varandra eller med religionskunskapsläraren. Lärarna beskriver olika utgångspunkter för undervisningen: en lärare utgår från etiska principer och delar av kursplanen i religionskunskap, medan en annan lärare uppger att undervisningen följer materialet *Machofabriken* och att det är detta material som styr innehållet i kristen etik. Den senare läraren uppger även att undervisningen inte följer kursplanen i religionskunskap eller läroplanens övergripande delar och att läraren inte är behörig i religionskunskap.

Rektorn uppger att kristen etik har funnits länge på skolan och att det varit upp till varje lärare att planera undervisningen, men att rektorn varit tydlig med lärarna att det ska vara en fördjupning inom religion och etik. Rektorn uppger att rubriker i det centrala innehållet i religionskunskap tangerar flera områden som tas upp i kristen etik och att materialet *Machofabriken* kopplar väl till värdegrundsarbete. Skolinspektionen bedömer dock att rektorns resonemang inte motsvarar de krav som ställs på skolans val. Att undervisningen berör delar av det centrala innehållet i religionskunskap är inte tillräckligt för att undervisningen ska anses vara förenlig med kursplanen. För att uppfylla författningarnas krav krävs att undervisningen planeras och genomförs utifrån kursplanens syfte, centrala innehåll och

kriterier för bedömning av kunskaper samt att elevernas kunskaper bedöms utifrån dessa.

De planeringar som Skolinspektionen tagit del av visar att undervisningen i årskurs 6 har en detaljerad veckoplanering, medan planeringarna för årskurs 7–9 endast innehåller kortfattade rubriker utan närmare beskrivning av innehåll eller koppling till kursplanens syfte, centrala innehåll eller bedömningskriterier. Det framkommer vidare att undervisningen inte kopplas till bedömning eller betygssättning i något ämne och att kunskaper som eleverna uppvisar i kristen etik inte används i bedömningen av närliggande ämnen.

Sammantaget visar utredningen att undervisningen i skolans val inte är utformad så att den till sitt innehåll och sin inriktning är förenlig med kursplanen och bedömningskriterierna för något ämne. Undervisningen saknar en gemensam struktur, en tydlig koppling till styrdokumentet och en plan för hur elevernas kunskaper ska bedömas. Detta strider mot de krav som ställs på skolans val enligt lag.

Huvudmannen har efter Skolinspektionens besök inkommit med en rutin för skolans val kristen etik, som börjar gälla från och med den 2 juni 2026. Rutinen innebär ett steg mot att säkerställa att skolans val följer gällande författningar. Skolinspektionen bedömer dock att huvudmannen behöver vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att undervisningen i skolans val uppfyller kraven.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav avseende skolans val. Detta är en brist.

Undervisningen är saklig, allsidig och bygger på vetenskaplig grund

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger i intervju att undervisningen i naturorienterande ämnen (No) och samhällsorienterande ämnen (So) utgår från läroplanen och läroböckerna och vilar på vetenskaplig grund. Lärare uppger att elever ibland ifrågasätter undervisningens innehåll i form av kritiska kommentarer kopplade till undervisningen i de naturorienterande ämnena utifrån att eleverna har fått en annan berättelse hemifrån, vilket leder till diskussioner. Flera lärare uppger dock att de inte upplever det som ett problem utan förklarar vad vetenskapen säger och att alla elever måste lära sig om exempelvis Big bang och evolutionsteorin för att få godkända betyg.

Rektorn uppger att det är en självklarhet att undervisningen är saklig, allsidig och vilar på vetenskaplig grund. Rektorn är tydlig vid anställningsintervjuer om att undervisningen inte får vara konfessionell

och att skolan följer gällande läroplan och kursplaner. Rektorn granskar lärarnas planeringar och genomför klassrumsbesök för att följa upp undervisningen.

Vid en lektion i ämnet historia som Skolinspektionen observerar under sitt besök på skolan ställer elever frågor till läraren om jordens ålder. Läraren svarar att "om det tvistar de lärda" och att jorden är gammal. När eleverna upprepar frågan uppger läraren att hen inte kan svara och behöver kontrollera detta samt nämnde kol-14-metoden² som ett sätt att ta reda på hur gammal något är. Vid efterföljande intervju, en vecka senare, uppgav läraren att hen inte hade återkommit till eleverna med svar på frågan och att detta hade fallit bort. När utredaren återgav lärarens formulering "om det tvistar de lärda" bekräftade läraren uttalandet och tillade "ja men de gör väl det?".

Rektorn, i egenskap av huvudmannens representant, uppger i inkomna synpunkter att användningen av formuleringen "om det tvistar de lärda" är olycklig i det aktuella sammanhanget. Rektorn uppger att vetenskapens nuvarande kunskapsläge om jordens ålder är väl etablerat och inte bör framställas som en öppen fråga. Samtidigt uppger rektorn att hon inte uppfattar att lärarens avsikt varit att ifrågasätta vetenskaplig kunskap, utan att svaret gavs spontant i en situation som inte avsåg undervisning om jordens ålder.

Av planeringen för kristen etik, som läses inom ramen för skolans val, som Skolinspektionen tagit del av framgår att en lektion behandlar en person som hette Eric Lidell. Syftet med lektionen är att ge eleverna ett konkret historiskt exempel på hur värden som trofasthet, övertygelse och ansvar kan uttryckas i en människas liv. Genom att arbeta med en verklig person ges eleverna möjlighet att koppla etiska begrepp till praktiska handlingar. Berättelsen används som ett exempel på hur en individ kan fatta beslut utifrån sina värderingar."

Skolinspektionen har tagit del av lektionsmaterialet för denna lektion och av det framgår bland annat:

Enligt Eric själv sprang han sedan de första 200 metrarna så fort han bara kunde, och de sista 200 meterna ännu snabbare, med Guds hjälp. Han vann guldmedalj och satte dessutom världsrekord med tiden 47,6 sekunder. Han tog också brons i 200 meter. Hans historia visar att tro kan vara viktigare än framgång. Eric Liddell är ihågkommen som en man med stark kristen tro, som

² **kol-14-metoden** är en radiometrisk dateringsmetod. Den gör det möjligt att datera fornlämningar och fossil innehållande organiskt material, vanligen träkol och ben. Tekniken är tillförlitlig endast för material som varit levande för mindre än omkring 60 000 år sedan. Källa: <https://sv.wikipedia.org/wiki/Kol-14-metoden>

levde sitt liv för Gud och alltid satte sin tro före karriär och framgång, men som också använde sin gåva att springa för att ära Gud.

Av planeringen för kristen etik framgår vidare att en lektion i behandlar uttrycket "WWJD" ("What Would Jesus Do?" – Vad skulle Jesus göra?). Enligt planeringen "presenteras uttrycket "WWJD" för eleverna som ett historiskt exempel på hur vissa ungdomsgrupper under 1990-talet använde enkla frågor och symboler för att stanna upp och reflektera innan de fattade beslut i vardagen. *Lektionen fokuserar på den allmänna etiska principen att människor ibland behöver en kort paus för att reflektera över konsekvenser innan de agerar för att fatta mer medvetna och ansvarsfulla beslut.*

Flera elever uppger i intervju att lektionen handlade om att man ska tänka "WWJD" innan man gör något. Läraren uppger i intervju att hen inte uppmanat eleverna att tänka "WWJD", utan att syftet var att ge ett exempel och diskutera principen: att ta en paus och analysera och kritiskt reflektera innan man fattar beslut.

Rektorn uppger i intervju att lärarens frågeställningar är kopplade till vissa värderingar och att undervisningens förenlighet med kravet på vetenskaplig grund beror på hur materialet hanteras i klassrummet. Rektorn uppger att undervisningen är i linje med det centrala innehållet i religionskunskap om hur värderingar påverkar livsval om materialet används som ett exempel på hur människor med en viss tro kan tänka. Rektorn uppger vidare att det är fel om materialet i stället hanteras som en uppmaning om hur elever ska agera. Det avgörande är hur undervisningen genomförs och vilket samtal som förs i klassrummet.

Av skriftligt yttrande från huvudmannen framgår att huvudmannen inte anser att materialet fullt ut uppfyller de krav som huvudmannen ställer på undervisningsmaterial vad gäller källhänvisningar och vissa formuleringars tydlighet samt källkritisk transparens, vilket huvudmannen tydliggjort för läraren.

Vidare framgår av skriftligt yttrande från huvudmannen att huvudmannen har haft uppföljande samtal med eleverna som deltagit på intervjuerna med Skolinspektion för att ta reda på bakgrunden till de svar som getts av elever under Skolinspektionens gruppintervjuer med elever.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen).

Av förarbetena framgår bland annat följande. De nationella styrdokumenterna ger läraren utrymme att välja innehåll och metoder för att nå målen. Detta kräver ett vetenskapligt förhållningssätt i bemärkelsen att kritiskt granska, att pröva och att sätta enskilda faktakunskaper i ett sammanhang. Arbetet i skolan med att välja innehåll och metod och att

värdera resultatet ska därför präglas av ett vetenskapligt förhållningssätt och kunskaper som grundar sig på relevant forskning och beprövad erfarenhet. Utbildningen, och de läroplaner och kursplaner som styr den, vilar självklart på forskningsbaserad grund och beprövad erfarenhet. (...) Både utbildningens innehåll och den pedagogik som används omfattas av bestämmelsen i 1 kap. 5 § skollagen. Formuleringen tydliggör också lärares ansvar att bedriva en undervisning som vilar på vetenskaplig grund (prop. 2009/10:165, s. 223 f.).

I läroplanen anges att skolan ska vara öppen för skilda uppfattningar och uppmuntra att de förs fram. Den ska framhålla betydelsen av personliga ställningstaganden och ge möjligheter till sådana. Undervisningen ska vara saklig och allsidig. Alla föräldrar ska med samma förtroende kunna skicka sina barn till skolan, förvissade om att barnen inte blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Alla som verkar i skolan ska hävda de grundläggande värden som anges i skollagen och i denna läroplan och klart ta avstånd från det som strider mot dem

Enligt läroplanen har skolan i uppdrag att förmedla de mer beständiga kunskaper som utgör den gemensamma referensram alla i samhället behöver. Eleverna ska kunna orientera sig och agera i en komplex verklighet med stort informationsflöde, ökad digitalisering och snabb förändringstakt. Studiefärdigheter och metoder att tillägna sig och använda ny kunskap blir därför viktiga. Det är också nödvändigt att eleverna utvecklar sin förmåga att kritiskt granska information, fakta och förhållanden och att inse konsekvenserna av olika alternativ (Lgr22 avsnitt 1 Skolans värdegrund och uppdrag).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete gällande att undervisningen är saklig, allsidig och vilar på vetenskaplig grund.

Skolinspektionen konstaterar att lärare och rektor uppger att undervisningen är saklig, allsidig och vilar på vetenskaplig grund. Samtidigt har det i utredningen framkommit att en lärare under en lektion i ämnet historia svarat "om det tvistar de lärda" när elever frågat hur gammal jorden är och att hen behövde återkomma med svaret. Läraren återkom inte med ett svar vid senare tillfälle till eleverna. Att eleverna under lektionstid i kristen etik arbetar med en text och film om en person som hette Eric Liddell. Materialet innehåller beskrivningar av hans kristna tro och hur denna påverkade hans livsval. Filmen som användes produceras av en aktör som beskriver sitt innehåll som kristet och riktat till barn. Vid en annan lektion i kristen etik har eleverna fått lära sig om uttrycket "WWJD". Flera elever uppger att lektionen handlade om att man ska tänka uttrycket innan man gör något. Läraren uppger att syftet var att diskutera reflektion

inför beslut. Rektorn uppger att undervisningens förenlighet med styrdokumentet beror på hur materialet hanteras i klassrummet och att det är i linje med kursplanen om det används som exempel på hur människor med en viss tro kan tänka.

Enligt skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Av förarbetena framgår att läraren har ansvar att bedriva undervisning som vilar på vetenskaplig grund och att arbetet med att välja innehåll och metod ska präglas av ett vetenskapligt förhållningssätt där fakta kritiskt granskas, prövas och sätts i sammanhang. Läroplanen anger att undervisningen ska vara saklig och allsidig och att elever inte får ensidigt påverkas till förmån för en viss åskådning. Skolan ska förmedla beständiga kunskaper som utgör en gemensam referensram och elever ska utveckla förmåga att kritiskt granska information, fakta och förhållanden. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att undervisningen i flera delar inte uppfyller kraven på saklighet, allsidighet och vetenskaplig grund.

Jordens ålder är en sådan beständig kunskap som nämns i stycket ovan och lärarens svar ger en felaktig bild av vetenskapens kunskapsläge i en fråga där det finns en tydlig vetenskaplig konsensus. När en fråga som rör grundläggande naturvetenskap besvaras på ett sätt som antyder vetenskaplig oenighet och inte följs upp med korrekt information får eleverna inte tillgång till den vetenskapligt etablerade kunskap som undervisningen ska vila på. Även om frågan om jordens ålder inte hade direkt samband med lektionsinnehållet, är det undervisningens faktiska innehåll som är avgörande för bedömningen. Det rektorn tillika huvudmannens representant har anfört om att läraren inte hade avsikt att ifrågasätta vetenskaplig kunskap, förändrar inte Skolinspektionens bedömning i denna del.

Vidare konstaterar Skolinspektionen att det vid undervisningen kopplat till skolans val används material som innehåller beskrivningar av kristen tro som vägledande för en persons livsval och som producerats av en aktör med ett uttalat trosförmedlande syfte. När sådant material används i undervisningen riskerar det att ge eleverna en bild av att kristen tro är normativt vägledande, vilket inte är förenligt med kravet på saklighet och allsidighet. Huvudmannens efterföljande bedömning att materialet inte fullt ut uppfyller kraven på källhänvisningar och vissa formuleringars tydlighet samt källkritisk transparens förändrar inte bedömningen av hur undervisningen faktiskt genomförts.

Vidare uppger flera elever att uttrycket "WWJD" presenterats under en lektion som en modell för hur eleverna själva bör agera. Skolinspektionen fäster särskild vikt vid att flera elever, oberoende av varandra, lämnar samstämmiga uppgifter om att lektionen handlade om att man ska tänka uttrycket innan man gör något. Uppgifterna stöds dessutom av övriga omständigheter i ärendet, bland annat att materialet som används i kristen

etik innehåller normerande formuleringar om kristen tro och att filmen som visats produceras av en aktör med ett uttalat trosförmedlande syfte.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att undervisningen under en lektion i historia varit osaklig och att elever ensidigt påverkats till förmån för en viss åskådning. Vidare bedömer Skolinspektionen att även två lektioner kopplat till skolans val ensidigt påverkat eleverna till förmån för en kristen åskådning. Att utsagorna påverkar eleverna till förmån för en kristen åskådning innebär att undervisningen varit förkunnande.

Konfessionella inslag är enligt skollagen bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dess uppdrag. Då de förkunnande inslagen i undervisningen inte har initierats av huvudmannen bedöms de enligt skollagen inte som ett konfessionellt inslag. Huvudmannen står däremot sammantaget bakom en undervisning som inte uppfyller skollagens krav på saklighet, allsidighet och vetenskaplig grund, vilket är en brist. Lärarens och rektorns uppgifter om syftet med lektionen förändrar därför inte bedömningen i denna del.

Slutligen noterar Skolinspektionen att huvudmannen efter Skolinspektionens besök haft uppföljande samtal med eleverna som deltagit på intervjuerna med Skolinspektion för att ta reda på bakgrunden till de svar som getts av eleverna. Intervjuer är en viktig del i Skolinspektionens tillsynsuppdrag och elever och personal ska kunna känna sig trygga med att lämna uppgifter till myndigheten, anonymt, utan att behöva känna oro för eventuella repressalier efteråt. Skolinspektionen vill i detta hänseende framhålla att det är ett olämpligt förfarande av huvudmannen att intervjua eleverna om vad de sagt till Skolinspektionen under tillsynsbesöket. Genom att efterforska på det sätt som huvudmannen har gjort undergrävs detta förtroende elever ska kunna känna för Skolinspektionen och därmed, i längden, möjligheten för Skolinspektion att genomföra sitt tillsynsuppdrag.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Föreningen för kristen skola i Upplands-Bro verksamhet vid Källskolan 6-9 uppfyller inte författningarnas krav vad gäller , skolans val och saklig undervisning som vilar på vetenskaplig grund. Det finns därför skäl att förelägga Föreningen för kristen skola i Upplands-Bro att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Undervisning av legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning av undervisande personal på Källskolan 6–9 våren 2026 samt annonser gällande behöriga ämneslärare för engelska, matematik, de naturorienterande (No)- och samhällsorienterande (So) ämnena och svenska för läsåret 2026/27. Av förteckningen framgår respektive lärares anställningsform, om läraren har lärarlegitimation samt om läraren undervisar i ämnen som läraren är behörig att undervisa i. Enligt förteckningen samt av intervjuer med lärare och rektor framgår att eleverna under vårterminen 2026 gavs undervisning i ämnet idrott och hälsa av lärare som saknar lärarlegitimation samt undervisning i ämnena geografi, hem- och konsumentkunskap, historia, religion och teknik av lärare som saknar behörighet att undervisa i dessa ämnen.

Skolinspektionen har efter en komplettering i augusti 2026 tagit del av en förteckning av undervisande personal på Källskolan 6–9 läsåret 2026/27, publicerad annons för läsåret 2026/27 gällande behöriga ämneslärare för biologi, fysik, geografi, hem- och konsumentkunskap, historia, kemi och teknik, förteckning över lärartjänster som huvudmannen har tillsatt eller avser att tillsätta inför läsåret 2026/27 och en redogörelse av lärare utan legitimation och/eller rätt behörighet. Av kompletteringen framgår att nya lärare som har legitimation och behörighet undervisar eleverna i ämnena idrott, hem- och konsumentkunskap och teknik.

Rättslig reglering

Endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen (2 kap. 13 § skollagen).

Om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna, får en annan lärare bedriva undervisningen. En sådan lärare ska 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande. En sån person får bedriva undervisning under högst ett år i sänder (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att huvudmän har en skyldighet att för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som han eller hon ska bedriva (prop. 2009/10:165, s. 262,

269 och 649). Vidare anges att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat och att studier visar att lärares ämneskompetens och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat (prop. 2009/10:165, s. 261).

Av förarbetena till bestämmelsen 2 kap. 18 § skollagen framgår att en person som enligt huvudregeln inte får användas för att bedriva en viss undervisning får användas för detta under högst ett år i sänder. I normalfallet bör det vara till terminens eller läsårets slut. Huvudmannen är efter denna tid skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen (prop. 2009/2010:165 s 653).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Konfessionella inslag

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Föreningen för kristen skola i Upplands-Bro har anmält till Skolinspektionen att Källskolan 6–9 har konfessionell inriktning. Av skolans policy för undervisning och konfessionella inslag, rutinen för konfessionella samlingar, skriftlig information och scheman framgår att skolan genomför konfessionella inslag inom utbildningens ram i form av samlingar som kan innehålla bön, andakt, bibelläsning, kristna sånger samt vittnesbörd eller personliga trosberättelser. Samlingarna är schemalagda på måndagar och torsdagar och utgör enligt rutinen för konfessionella samlingar inte undervisning. Av rutinen framgår även att samlingarna ska ha en tydlig början och ett tydligt avslut och att personal ansvarar för att markera när samlingen börjar och när den avslutas. Efter avslutad samling ska övergången till undervisning vara tydlig för eleverna. Elever, lärare och rektorn uppger i intervju att konfessionella inslag inte förekommer vid andra tillfällen än de som anges i skolans informationsmaterial.

Vidare har Skolinspektionen ovan bedömt att undervisningen i kristen etik har innehållit inslag som varit förkunnande och därmed inte uppfyllt kravet på saklighet, allsidighet och vetenskaplig grund. Rektorn uppger att hon inte varit medveten om att materialet användes och huvudmannen uppger att materialet inte ska användas framöver. Av inlämnade synpunkter från huvudmannen framgår att huvudmannen inte står bakom undervisningen utan att denna genomförts på eget initiativ av läraren.

Av skolans policy och den skriftliga information som skolan ger till vårdnadshavare framgår att skolan informerar elever och vårdnadshavare om den kristna profilen, om vilka konfessionella inslag som förekommer, om frivilligheten och om möjligheten till alternativ aktivitet. Informationen lämnas vid skolstart, till nya elever och vårdnadshavare samt i skolans informationsmaterial. Lärare och rektor uppger att eleverna informeras både skriftligt och muntligt vid varje läsårs början. Elever uppger att rektorn informerat om frivilligheten i början av läsåret och vid vårterminens start 2026.

Av skolans policy och rutiner framgår att deltagande i konfessionella samlingar är frivilligt och att ingen elev ska utsättas för påtryckningar att delta i bön, sjunga religiösa sånger, uttrycka religiösa ställningstaganden eller delta aktivt i trosutövning. Elever kan delta aktivt eller passivt, och elever som inte deltar erbjuds en alternativ aktivitet utan konfessionellt innehåll i ett annat rum under ledning av vuxen personal. Alternativ aktivitet kan bestå av läsning, högläsning, studiepass, värdegrundsarbete eller annan planerad aktivitet. Elever uppger att det finns ett alternativ till de konfessionella inslagen och att vårdnadshavare behöver mejla för att eleven ska få gå till biblioteket. Lärare och rektor uppger att elever kan ändra sitt val under läsåret genom att meddela rektor, antingen direkt eller via en vuxen på skolan. Av rutinen framgår att rektor årligen följer upp hur frivilligheten fungerar i praktiken, att alternativ aktivitet erbjuds, att gränsen mellan samling och undervisning är tydlig samt elevers och vårdnadshavares upplevelse av samlingarna.

Rättslig reglering

Med konfessionell inriktning avses i skollagen inriktning på verksamhet som innebär att det där förekommer konfessionella inslag. Med konfessionella inslag avses bekännande eller förkunnande inslag som tillhör en viss religion och som initieras och genomförs av huvudmannen eller på dennes uppdrag (1 kap. 3 § skollagen).

Utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § tredje stycket skollagen).

Undervisningen vid fristående skolor ska vara icke-konfessionell (1 kap. 7 § skollagen). Om en huvudman för en fristående skola har fått godkännande att bedriva utbildningen med konfessionell inriktning, får andra aktiviteter i utbildningen än undervisningen ha en sådan inriktning, med vissa angivna begränsningar (1 kap. 7 a § skollagen).

I en utbildning med konfessionell inriktning får undantag från det som anges i 5 § tredje stycket om att utbildningen ska vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet enbart göras för konfessionella inslag. Deltagandet i konfessionella inslag ska alltid vara frivilligt. Huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och barn eller elever är införstådda med detta.

Ett konfessionellt inslag ska avgränsas från andra aktiviteter i utbildningen. Om det i undantagsfall inte är möjligt att avgränsa ett konfessionellt inslag från en annan aktivitet i utbildningen utan att syftet med aktiviteten går förlorat, får det konfessionella inslaget ingå i aktiviteten. Om ett barn eller en elev inte vill delta i en aktivitet där ett konfessionellt inslag ingår ska barnet eller eleven erbjudas att ta del i en likvärdig aktivitet som inte innehåller sådana inslag (1 kap. 7 b § skollagen).

Vid fristående skolor med konfessionell inriktning får konfessionella inslag endast förekomma vid sådana tillfällen som huvudmannen skriftligen har informerat om. Sådan information ska lämnas till barnets vårdnadshavare, och i mellanstadiet och i högstadiet, även till eleven (1 kap. 7 c § andra stycket skollagen).

Information enligt 7 c § ska innehålla uppgifter om vilka konfessionella inslag som kan förekomma och när de kan förekomma, vilken likvärdig aktivitet utan konfessionella inslag som erbjuds som ett alternativ till en aktivitet där sådana inslag ingår enligt 7 b § tredje stycket, och en påminnelse om att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt enligt 7 b § andra stycket (1 kap. 7 d § skollagen).

Av förarbetena till bestämmelsen ovan framgår (prop. 2021/22:157, s. 49 53 och 115) att vid tillämpning av denna bestämmelse ska även 10 § beaktas. Enligt den bestämmelsen ska barnets inställning så långt det är möjligt klarläggas. Barnet ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne, bland annat när det gäller deltagande i utbildning med konfessionella inslag och barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad. När det gäller barns rätt att komma till tals har FN:s barnrättskommitté uttalat att det är viktigt att barnets autonomi i förhållande till vårdnadshavare respekteras och att också relativt unga barn ska ha rätt till befrielse från konfessionella inslag i skolan utan att vårdnadshavares samtycke ska krävas. Enligt FN:s barnrättskommitté har vårdnadshavarens inställning vad gäller elever som inte önskar delta i ett konfessionellt inslag begränsad betydelse. Det innebär att pedagogisk och annan personal i skolor med konfessionell inriktning enligt FN:s barnrättskommitté bör följa en elevs vilja att, eventuellt stick i stäv med en vårdnadshavares önskemål, inte medverka i konfessionella inslag under skoldagen.

Av förarbetena (prop. 2021/22:157, s. 49–51 och 114–115) framgår vidare att huvudmannen ska försäkra sig om att vårdnadshavare och elever är införstådda med att deltagande i konfessionella inslag är frivilligt. Detta kan ske på olika sätt, genom skriftlig information till vårdnadshavare och elever i förväg eller genom muntlig information. Denna bestämmelse går längre än bestämmelsen om skriftlig information och innebär bland annat att elever som inte får skriftlig information ska få muntlig information. Det kan också innebära att muntliga förtydliganden behöver göras inför enskilda

konfessionella moment, så att det inte i den praktiska situationen framstår som att det inte finns någon valfrihet. Av förarbetena framgår vidare att för att kravet på frivillighet ska kunna uppfyllas bör barnet eller eleven alltid ha rätt att utebli från det konfessionella inslaget. I förarbetena anges att det är viktigt att frivilligheten blir reell och att huvudmannen säkerställer att de elever som väljer att avstå från ett konfessionellt inslag inte exkluderas från gemenskapen eller på andra sätt drabbas av negativa konsekvenser.

I all utbildning och annan verksamhet enligt skollagen som rör barn ska barnets bästa vara utgångspunkt. Med barn avses varje människa under 18 år. Barnets inställning ska så långt det är möjligt klarläggas. Barn ska ha möjlighet att fritt uttrycka sina åsikter i alla frågor som rör honom eller henne. Barnets åsikter ska tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad (1 kap. 10 § skollagen). Situationer där barnets rätt att komma till tals särskilt bör beaktas är bland andra deltagande i utbildning med konfessionella inslag (prop. 2009/10:165 s. 638 f.).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende hur konfessionella inslag får förekomma inom utbildningen vid en fristående skola med konfessionell inriktning.

Skolinspektionen bedömer att de konfessionella inslagen vid Källskolan 6–9 är avgränsade från undervisningen på det sätt som skollagen och förarbetena förutsätter. Samlingarna genomförs vid särskilt angivna tillfällen, har en tydlig början och ett tydligt avslut och följs av en markerad övergång till undervisningen.

Vidare bedömer Skolinspektionen att huvudmannen lämnar den information som krävs om vilka konfessionella inslag som kan förekomma, när de kan förekomma och att deltagandet är frivilligt. Eleverna får både skriftlig och muntlig information, vilket överensstämmer med förarbetenas krav på att frivilligheten ska vara reell. Elever som inte deltar erbjuds en alternativ aktivitet utan konfessionellt innehåll och det framkommer inte att elever utsätts för påtryckningar att delta.

När det gäller de inslag som förekommit i undervisningen i kristen etik har Skolinspektionen ovan bedömt att undervisningen innehållit inslag som varit förkunnande och därmed inte uppfyllt kraven på saklighet, allsidighet och vetenskaplig grund. Av inlämnade synpunkter från huvudmannen framgår dock att huvudmannen inte står bakom undervisningen utan att den genomförts på eget initiativ av läraren. Rektorn uppger att hon inte varit medveten om att materialet användes och huvudmannen uppger att materialet inte ska användas framöver. Mot denna bakgrund har det inte framkommit annat än att inslagen inte varit initierade av huvudmannen,

och det går därför inte att konstatera att de utgör konfessionella inslag i skollagens mening.

Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Tonny Johansson

Beslutsfattare

Signerat av: Tonny Johansson

X Matilda Kaijser

Föredragande

Signerat av: Matilda Atterbom Kaijser

I ärendets slutliga handläggning har även Fanny Malmqvist medverkat.